

روش‌های پژوهش تجربی در علوم ورزشی

ویراستار علمی

■ دکتر محمدعلی آذربایجانی

■ دکتر فرشاد تجاری

دانشیار گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکزی

■ دکتر محمدعلی آذربایجانی

دانشیار گروه فیزیولوژی ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکزی

■ فواد فیض الهی

دانشجوی دکتری، گروه فیزیولوژی ورزشی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکزی

انتشارات حتمی

(ناشر کتاب‌های تخصصی تربیت بدنی و علوم ورزشی)

□ ناشر برگزیده کشور در سال ۱۳۹۳ □

[ناشر: انتشارات حتمی با همکاری شرکت جازیکا]

[عنوان کتاب: روش‌های پژوهش تجربی در علوم ورزشی]

[تألیف: دکتر فرشاد تجاری، دکتر محمدعلی آذربایجانی، فواد فیض الهی]

[ویراستار علمی: دکتر محمدعلی آذربایجانی]

[سرپرست واحد گرافیک: المیرا میرموسوی]

[صفحه آرای: آرزو عزیزی اصل] + [طراح جلد: محمود رضا لطیفی]

[طراحی صفحات: واحد گرافیک]

[آماده سازی و نظارت بر چاپ و توزیع: محمد حتمی رازلیقی] + [لیتوگرافی: باختر]

[نوبت چاپ: اول (۱۳۹۳)] + [شمارگان ۱۰۰۰ نسخه]

[نمایشگاه و فروشگاه دائمی: تهران، خیابان انقلاب، بین خیابان ۱۲ فروردین و اردیبهشت، جنب بانک

صادرات، ساختمان ۱۴۸۴، فروشگاه کتاب کاشفان] + [تلفن: ۶۶۴۰۳۱۶۲، فکس: ۶۶۴۰۳۱۷۰]

[سرویس پیام کوتاه (sms): ۳۰۰۰۲۵۷۶]

[پایگاه اینترنتی: <http://www.HatmiSS.ir>]

[قیمت: ۱۵۰.۰۰۰ ریال]

دوست عزیز جهت آگاهی از آخرین اخبار و اطلاعات کتاب‌های منتشر شده توسط انتشارات حتمی، لطفاً پایه، گرایش تحصیلی و پست الکترونیکی (E-mail) خود را به سامانه ۳۰۰۰۲۵۷۶ sms نمایید.

توجه: به موجب ماده ۵ قانون حمایت از حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸/۱۰/۱۱، کلیه حقوق این کتاب برای انتشارات حتمی محفوظ می‌باشد و هیچ شخص حقیقی یا حقوقی حق استفاده از آن را ندارد و متخلفین به موجب این قانون تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

سرشناسه: تجاری، فرشاد، ۱۳۴۸ -

عنوان و نام پدیدآور: روش‌های پژوهش تجربی در علوم ورزشی / فرشاد تجاری، محمدعلی آذربایجانی، فواد فیض الهی.
مشخصات نشر: تهران: شرکت تضامنی انتشاراتی حتمی و شرکا، ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری: ۱۲۴ ص: جدول.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۵۵-۰۴۰-۷

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: مربیگری -- جنبه‌های روانشناسی

موضوع: ورزشکاران -- روانشناسی

شناسه افزوده: آذربایجانی، محمد علی، ۱۳۵۱ -

شناسه افزوده: فیض الهی، فواد

رده بندی کنگره: ۱۳۹۳ ۴۰۳/ت ۵۱۶ GIV

رده بندی دیویی: ۷۹۶/۰۸۲

شماره کتابشناسی ملی: ۳۳۵۲۱۷۹

فهرست مطالب

پیشگفتار

۶

فصل اول: مقدمه و مروری بر انواع طرح‌های تجربی

۷

اعتبار درونی و بیرونی تحقیقات تجربی

۹

طرح تحقیق

۱۴

منابع

۱۸

فصل دوم: روش تحقیق تجربی

۱۹

طرح پس آزمون با گروه کنترل

۲۱

طرح پیش آزمون-پس آزمون با گروه کنترل

۲۲

طرح چهار گروهی سالمون

۲۳

طرح‌های عاملی

۲۴

طرح سری‌های زمانی

۲۵

طرح متوازن ساز تقابلی

۲۶

منابع

۲۸

فصل سوم: روش تحقیق نیمه تجربی

۲۹

طرح یک گروه کنترل با پس آزمون

۳۱

طرح پیش آزمون- پس آزمون با گروه کنترل ناهمگن

۳۲

طرح سری‌های زمانی

۳۴

الف) طرح سری‌های زمانی با گروه واحد

۳۴

ب) طرح سری‌های زمانی با گروه چندگانه

۳۵

منابع

۳۶

فصل چهارم: طرح‌های تک آزمودنی

۳۷

موارد کاربرد طرح‌های تک آزمودنی در تربیت بدنی

۳۸

طرح‌های A-B

۳۹

طرح‌های A-B-A

۳۹

طرح‌های A-B-A-B

۴۱

طرح‌های خط پایه چندگانه

۴۴

منابع

۴۶

۴۷	فصل پنجم: فراتحلیل
۴۸	تعریف فراتحلیل
۴۹	اصول کلی فراتحلیل
۵۰	هدف فراتحلیل
۵۱	شناسایی منابع ارزیابی نتایج پژوهش‌ها
۵۸	روش‌های مقایسه و تلفیق نتایج پژوهش‌های انجام شده
۶۰	ملاحظات روش شناسی
۶۰	معایب فراتحلیل
۶۱	مزایای فراتحلیل
۶۲	منابع
۶۳	فصل ششم: روش‌های کنترل در آزمایش
۶۴	روش‌های هم‌تاکردن
۶۵	تحلیل کوواریانس
۶۷	کنترل و روش‌های آن
۷۰	منابع
۷۱	فصل هفتم: مصاحبه، مشاهده و پرسشنامه
۷۲	مصاحبه
۷۲	الف) مراحل اجرای مصاحبه
۷۴	ب) خطا در مصاحبه
۷۵	ج) انواع روش‌های مصاحبه
۷۷	مشاهده
۷۷	الف) ابزار مشاهده
۷۸	ب) ویژگی‌های مشاهده علمی
۷۹	ج) انواع روش‌های مشاهده
۸۰	د) محاسن مشاهده
۸۰	و) معایب مشاهده
۸۱	پرسشنامه
۸۱	الف) مراحل اجرای زمینه‌یابی پرسشنامه‌ای
۸۲	ب) بخش‌های مختلف پرسشنامه

۸۲	ج) قواعد تنظیم پرسشنامه
۸۳	د) انواع سوالات پرسشنامه
۸۴	و) بررسی مقدماتی پرسشنامه
۸۴	ه) اجرای پرسشنامه
۸۵	ی) قابلیت اعتماد ابزار اندازه‌گیری
۹۰	منابع
۹۱	فصل هشتم: جامعه و نمونه آماری
۹۲	تعریف جامعه
۹۳	نمونه
۹۴	ویژگی‌های نمونه‌گیری
۹۴	اشتباهات نمونه‌گیری و غیر نمونه‌گیری
۹۹	پژوهش با نمونه‌ای با اندازه کوچک
۱۰۰	روش‌های نمونه‌گیری
۱۰۰	الف) روش‌های نمونه‌گیری احتمالی
۱۰۳	ب) روش‌های نمونه‌گیری غیر احتمالی
۱۰۷	تعیین حجم نمونه آماری
۱۱۱	منابع
۱۱۳	فصل نهم: اعتبار، پایایی و عینیت
۱۱۴	اعتبار و انواع آن
۱۱۹	پایایی
۱۲۱	روش‌های تعیین پایایی
۱۲۳	عینیت
۱۲۴	منابع

پیشگفتار

عصر حاضر دوره شتابان دانش بوده به گونه‌ای که علم با سرعت زیادی در حال پیشرفت است. بدیهی است که علوم ورزشی نیز از این قاعده مستثنی نبوده و در سال‌های اخیر رشد بسیار سریعی یافته است. تاجایی که اگر سوال جدیدی در این علم به وجود آید، دانشمندان و پژوهشگران این رشته، با تلاش و صرف وقت و هزینه در عرض چندسال، بسیاری از جنبه‌های آن را بررسی کرده و موضوع جدیدی را به بدنه این علم اضافه می‌کنند. دانشمندان و پژوهشگران برای پاسخگویی به سوالات، روش‌های خاصی را به کار می‌برند که معمولاً چهارچوب‌های مشخصی دارد. این روش‌ها در رشته‌های علمی مختلف تا حدودی با یکدیگر تفاوت دارد. گرچه منابع اطلاعات فراوانی نظیر تجربه، اظهار نظر صاحب نظران و عرف و سنت وجود دارد، ولی باید توجه داشت که اطلاعات ناشی از دانش سازمان‌یافته علمی است که می‌تواند با ارزش‌ترین امکانات را دربارہ تصمیم‌گیری فراهم سازد. در دانشگاه‌های کشور ما، دانشجویان علوم ورزشی در سطوح کارشناسی، کارشناسی ارشد، و دکتری در گرایش‌های مختلفی فارغ التحصیل می‌شوند که معمولاً هر کدام از این گرایش‌ها برای انجام تحقیقات خود از روش تحقیق خاصی استفاده می‌کنند و به صورت کلی تحقیقات توصیفی، همبستگی و تجربی بیش‌تر انجام می‌پذیرند. لذا کتاب‌های متعدد و با ارزشی جهت کمک به دانشجویان و پژوهشگران علوم ورزشی ترجمه، تدوین و تألیف شده است. اما به نظر می‌رسد که تحقیقات تجربی کم‌تر در این کتاب‌ها مورد توجه قرار گرفته باشد. در نگاه اول چنین به نظر می‌رسد که این نوع تحقیقات به علوم تجربی و طبیعی اختصاص داشته و در حوزه علوم انسانی کاربرد کم‌تری دارد؛ زیرا این تحقیقات بر اساس وجه مشخصه اصلی خود یعنی کنترل متغیرها و مشاهده پدیده و سنجش رابطه علت و معلولی بین متغیرها و حضور فعال پژوهشگر در صحنه آزمایش شناخته می‌شود. اگرچه بخش عمده تحقیقات علوم تجربی و طبیعی در آزمایشگاه‌ها و با کنترل دقیق متغیرها انجام می‌پذیرد، این تحقیقات منحصرراً در حوزه علوم تجربی و طبیعی انجام نمی‌شود، بلکه در سایر حوزه‌ها نیز از آن استفاده می‌گردد. بدین صورت تحقیقات تجربی در حوزه علوم انسانی به ویژه تربیت بدنی، روان‌شناسی، جامعه‌شناسی و ... کاربرد دارد. لذا در این کتاب تحقیقات تجربی در علوم ورزشی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

این کتاب شامل ۹ فصل می‌باشد که در فصل اول مقدمه و مروری بر انواع طرح‌های تحقیق تجربی صورت می‌گیرد. در ۸ فصل بعدی، روش‌های تحقیق تجربی، نیمه تجربی، تک آزمودنی، فراتحلیل، روش‌های کنترل در آزمایش، مصاحبه، مشاهده و پرسشنامه، جامعه و نمونه آماری، و اعتبار، پایایی و غیبت مطالعه می‌شوند. در این کتاب سعی شده است تاجایی که امکان دارد روش‌های مختلف با مثال‌های گوناگون برگرفته از مقالات علمی توضیح داده شوند. امید است که مطالعه این کتاب بتواند تا حدودی به دانشجویان و پژوهشگران رشته علوم ورزشی که علاقه مند به تحقیقات تجربی هستند کمک کند. بدیهی است این کتاب نیز خالی از اشکال نیست؛ لذا انتقادات و پیشنهادات کارشناسان و اهل نظر را بر دانش نویسندگان افزوده و موجب افزایش کیفیت کتاب خواهد شد.